

Statenvoorstel 01/23 A

Voorgestelde behandeling

Agendavergadering : 6 februari 2023

PS-vergadering : *Wordt ingevuld door de griffie*

Onderwerp

Afsprakenkader toekomstige kapitaalbehoefte Enexis en eenmalige dividenduitkering Fudura

Datum

24 januari 2023

Documentnummer

GS: 5207672

PS: 5212763

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant

Samenvatting

De drie grote regionale netwerkbedrijven (Alliander, Stedin en Enexis) en hun aandeelhouderscommissies zijn sinds de zomer van 2021 in gesprek met het ministerie van Financiën en het ministerie van Economische Zaken en Klimaat over een eventuele toekomstige rol voor de Staat in het versterken van de kapitaalbasis van de drie grote regionale netwerkbedrijven. De gesprekken hebben eind 2022 geleid tot een Afsprakenkader waarin de randvoorwaarden zijn vastgelegd voor toekomstige toetreding van de Staat als aandeelhouder. Zowel Enexis als haar Aandeelhouderscommissie (AHC) zijn positief over het Afsprakenkader en zijn van mening dat de eerder besproken uitgangspunten van de Aandeelhouderscommissie voldoende terugkomen in het Afsprakenkader.

Het doel van het Afsprakenkader is om Enexis op lange termijn in staat te stellen haar eigen vermogen te versterken om daarmee te kunnen voldoen aan haar rol in de energietransitie en het behalen van de klimaatdoelen.

In 2022 heeft Enexis het winstgevende dochterbedrijf Fudura verkocht. Het voorstel van Enexis is om een groot deel van de boekwinst op de verkoop in het bedrijf te laten zitten om daarmee het eigen vermogen te versterken. Ter compensatie van verminderde toekomstige dividenduitkeringen stelt Enexis, na overleg met de AHC, voor om in 2023 éénmalig een bedrag van € 100 miljoen als extra dividend uit te keren aan de aandeelhouders.

Gedeputeerde Staten hebben het voornemen om tijdens de Algemene Vergadering van Aandeelhouders Enexis in april 2023 akkoord te gaan met de ondertekening van het voorgestelde Afsprakenkader Nachtwacht en met de

voorgestelde dividenduitkering over de opbrengst van de verkoop van Fudura. Hieraan voorafgaand kunnen Provinciale Staten hun wensen en bedenkingen kenbaar maken.

Datum

24 januari 2023

Documentnummer

GS: 5207672

PS: 5212763

Het voorstel

1. Ter kennis van Gedeputeerde Staten brengen dat Provinciale Staten van Noord-Brabant geen wensen en bedenkingen hebben, als bedoeld in artikel 167, lid 4 van de Provinciewet, met betrekking tot het voornemen van Gedeputeerde Staten om tijdens de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van Enexis in te stemmen met ondertekening door Enexis van het Afsprakenkader tussen Alliander, Stedin, Enexis en de Staat.
2. Ter kennis van Gedeputeerde Staten brengen dat Provinciale Staten van Noord-Brabant geen wensen en bedenkingen hebben, als bedoeld in artikel 167, lid 4 van de Provinciewet, met betrekking tot het voornemen van Gedeputeerde Staten om tijdens de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van Enexis in te stemmen met een éénmalige uitkering van € 100 miljoen aan de aandeelhouders van Enexis uit de boekwinst bij de verkoop van Fudura.

Aanleiding

- De drie grote regionale netwerkbedrijven (Alliander, Stedin en Enexis) en hun aandeelhouders zijn sinds de zomer van 2021 in gesprek met de ministeries van Financiën en Economische Zaken en Klimaat over een eventuele toekomstige rol voor de Staat in het versterken van de kapitaalbasis van de drie grote regionale netwerkbedrijven. De provincie Noord-Brabant is met 30,8% van de aandelen de grootste aandeelhouder van Enexis.
- Op 19 juli jl. bent u via een [memo gedeputeerde](#) geïnformeerd over de Kamerbrief waarin de minister voor Klimaat en Energie en de minister van Financiën de strategische intentie uitspreken dat zij een kapitaalstorting, en daarmee aandeelhouderschap door de Staat, als structurele oplossing zien voor de kapitaalbehoefte van de netwerkbedrijven.
- Sinds september 2022 zijn de Staat, de netwerkbedrijven en een afvaardiging van hun aandeelhouders met elkaar in gesprek over aandeelhouderschap van de Staat. Dit heeft eind november 2022 geleid tot een onderhandelingsresultaat. Via bijgevoegde brief (zie bijlage 1) van Enexis en de AHC werden de aandeelhouders van Enexis geïnformeerd over het onderhandelingsakkoord. Zie hiervoor ook het [memo gedeputeerde](#) d.d. 12 december 2022. Middels de tevens bijgevoegde Kamerbrief (zie bijlage 2) informeerden de minister van Financiën en de minister voor Klimaat en Energie op 28 november jl. de Tweede Kamer hierover. Met dit onderhandelingsakkoord over een Afsprakenkader (zie bijlage 3) is een belangrijke stap gezet om te

komen tot een structurele oplossing voor de kapitaalbehoefte van de regionale netwerkbedrijven.

- Het Afsprakenkader ligt nu ter besluitvorming voor aan zowel Enexis als de aandeelhouders. De Raad van Commissarissen van Enexis en de Centrale Ondernemingsraad hebben inmiddels positief geadviseerd over het Afsprakenkader. De Raad van Bestuur van Enexis zal het besluit tot ondertekening voorleggen aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 13 april 2023. De AHC heeft de aandeelhouders van Enexis een positief advies (zie bijlage 4) gegeven over het Afsprakenkader. Dit advies kunnen de aandeelhouders betrekken bij hun besluiten over hoe zij gaan stemmen tijdens de Algemene Vergadering. Het Afsprakenkader zal worden ondertekend door de netwerkbedrijven en de Staat. Enexis zal pas ondertekenen na een akkoord van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.
- In 2022 heeft Enexis dochterbedrijf Fudura verkocht. Dit bedrijf plaatst en onderhoudt energiemeters voor het grootzakelijk verbruik. De verkoop van dit bedrijf leverde een boekwinst op van € 1,1 miljard. Door de verkoop zal de winst en daarmee ook het dividend voor de aandeelhouders van Enexis de komende jaren lager uitvallen: ongeveer € 10 miljoen dividend per jaar. Enexis heeft voorgesteld om een groot deel van de boekwinst in het bedrijf te laten om daarmee de eigen vermogenspositie te versterken. Ter compensatie van de verminderde dividenduitkering door deze verkoop stelt het bedrijf voor om éénmalig € 100 miljoen uit te keren aan de aandeelhouders.

Datum

24 januari 2023

Documentnummer

GS: 5207672

PS: 5212763

Bevoegdheid

- Gedeputeerde Staten zijn bevoegd om namens de provincie besluiten te nemen als aandeelhouder van Enexis. Gedeputeerde Staten informeren Provinciale Staten over aandeelhoudersbesluiten wanneer deze ingrijpende gevolgen kunnen hebben voor de provincie. In dat geval nemen Gedeputeerde Staten, in lijn met artikel 167 Provinciewet, hun besluit nadat Provinciale Staten hun wensen en bedenkingen hebben kunnen inbrengen.
- Het Afsprakenkader leidt op dit moment nog niet tot een aandeelhouderschap van de Staat in Enexis. Dat is pas aan de orde als Enexis in de toekomst bij de Staat een toetredingsverzoek doet en er een participatieovereenkomst wordt gesloten. Instemming met het afsprakenkader in de toekomst maakt het mogelijk dat er later ingrijpende gevolgen voor provincie Noord-Brabant optreden. Te zijner tijd zal dat leiden tot een aanpassing van de governance van Enexis, wijziging van de aandeelhoudersverhoudingen en verwatering van aandelen van de huidige aandeelhouders. Ook de participatieovereenkomst vraagt een besluit van de aandeelhouders. In dat geval zullen de condities uit het Afsprakenkader van toepassing zijn. Dat is voor het Gedeputeerde Staten reden om het Afsprakenkader nu voor te leggen aan Provinciale Staten. Bij het in de toekomst aangaan van een participatieovereenkomst met de Staat zal een voorgenomen

besluit eveneens aan Provinciale Staten worden voorgelegd middels een wensen en bedenkingen procedure.

- Met betrekking tot de winstbestemming uit de verkoop van Fudura zijn Gedeputeerde Staten van mening dat dit een aandeelhoudersbesluit is dat valt onder de formulering van “ingrijpende gevolgen” uit de provinciewet. Het betreft een groot bedrag van € 1 miljard dat bij instemming met het voorstel van Enexis in het bedrijf zal worden gehouden. Van de € 100 miljoen die als extra dividend wordt uitgekeerd ontvang de provincie Noord-Brabant € 30,8 miljoen. Vandaar dat ook hierbij het voorgenomen besluit van Gedeputeerde Staten voor wensen en bedenkingen wordt voorgelegd aan Provinciale Staten.

Datum

24 januari 2023

Documentnummer

GS: 5207672

PS: 5212763

Doel

- *Versterken van eigen vermogen en stabiliteit financiële positie van Enexis*
Als gevolg van de verduurzaming van de economie en industrie, de digitalisering van de samenleving, de overgang naar elektrisch rijden, het bouwen van aardgasloze huizen en het verduurzamen van de energievoorziening, groeit vraag en aanbod van elektriciteit explosief. Om deze hoeveelheden elektriciteit te kunnen transporteren, zijn grote uitbreidingen van het elektriciteitsnet nodig. Het versterken van de eigen vermogenspositie van de netwerkbedrijven is een cruciale randvoorwaarde om aan deze groeiende vraag te kunnen blijven voldoen en tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten te kunnen investeren in uitbreiding en verzwaring van de regionale elektriciteitsnetten. De netbeheerders en hun aandeelhouders verwachten dat de huidige (en eventuele nieuwe gemeentelijke) aandeelhouders op termijn niet kunnen voldoen aan de toekomstige kapitaalbehoefte.

Door middel van het Afsprakenkader maakt de Staat duidelijk schouder aan schouder te staan met de netwerkbedrijven en hun aandeelhouders, om vanuit gezamenlijkheid en vertrouwen te werken aan het verder realiseren van de energietransitie en het borgen van de betrokken publieke belangen.

- *Door middel van het Afsprakenkader worden randvoorwaarden gesteld voor aandeelhouderschap van de Staat in Enexis*
Het Afsprakenkader gaat uit van een kapitaalstorting door de Staat die aan de orde komt op het moment dat de kapitaalpositie van een netwerkbedrijf versterkt moet worden en er geen andere mogelijkheden zijn voor het netwerkbedrijf om in haar kapitaalbehoefte te voorzien. In het Afsprakenkader is daarom vastgelegd welke eisen de Staat zal stellen aan een daadwerkelijke participatie als nieuwe aandeelhouder.

De afspraken betreffen het proces om te komen tot participatie van de Staat, de gevolgen voor de governance van het bedrijf, het bepalen van

de kapitaalbehoefte van het bedrijf en de waardering van de aandelen ten tijde van de participatie van de Staat.

Procesafspraken

De procesafspraken benoemen de verschillende stappen die doorlopen worden en de beoogde tijd die daarmee gemoeid gaat, namelijk: informatie van de netwerkbedrijven aan de Staat over de voorziene kapitaalbehoefte, het toetredingsverzoek aan de Staat, het onderzoek van de Staat (due diligence), de onderhandelingen over het aandeelhouderschap van de Staat en het democratische goedkeuringsproces.

Governance

De gevolgen voor de governance betreffen de besluitvormingsprocedure bij het financieringsplan en investeringen buiten het gereuleerde domein, deelname van de Staat in de Aandeelhouderscommissie, informatie- en consultatierechten, statutenwijzigingen, benoeming van het lid van de Raad van Commissarissen met een financieel profiel, het dividendbeleid, totstandkoming en herziening van de strategie en opstellen en behalen van doelstellingen bij maatschappelijk verantwoord ondernemen, opstellen van een Lange Termijn Investeringsplan en een uit te voeren evaluatie van de werking van het Afsprakenkader.

Kapitaalbehoefte en waardering

In het Afsprakenkader is vastgelegd op welke wijze de kapitaalbehoefte wordt bepaald en op welke wijze de waarde van de aandelen wordt bepaald. Ook is in het Afsprakenkader opgenomen hoe tot een overeengekomen prijs van de aandelen wordt gekomen. Bij het bepalen van de kapitaalbehoefte zal uitdrukkelijk worden gekeken in welke mate bestaande aandeelhouders bereid zijn om additioneel kapitaal te storten. Ook zal daarbij worden onderzocht welke gemeenten uit het verzorgingsgebied die nog geen aandeelhouder zijn bereid zijn om aandeelhouder te worden.

In de bijgevoegde brief (zie bijlage 1) van Enexis en de AHC aan de aandeelhouders zijn de verschillende onderdelen van het Afsprakenkader verder toegelicht.

De afspraken uit het Afsprakenkader leiden niet direct tot verplichtingen voor Enexis of haar aandeelhouders. Er is één uitzondering, te weten de verplichting aan Enexis om de Staat jaarlijks te informeren over de financiële positie van de vennootschap (jaarverslag) en de eventuele kapitaalbehoefte in de komende kalenderjaren. Pas als de Staat besluit om een verzoek tot toetreding van een netwerkbedrijf te honoreren, zullen de afspraken uit het Afsprakenkader die gaan over de daadwerkelijke participatie en de toekomstige relatie van de Staat, netwerkbedrijf en haar aandeelhouders worden vastgelegd in een afzonderlijke participatieovereenkomst. De participatieovereenkomsten tussen de Staat en de verschillende netwerkbedrijven worden op

Datum

24 januari 2023

Documentnummer

GS: 5207672

PS: 5212763

verschillende momenten afgesloten. Het gezamenlijke Afsprakenkader zorgt ervoor dat de participatieovereenkomsten van de netwerkbedrijven qua inhoud vergelijkbaar zijn.

Voor Enexis is toetreding van de Staat als aandeelhouder op dit moment en in de komende jaren niet aan de orde, want er is nog geen behoefte aan aanvullend kapitaal van de Staat. Wij sluiten niet uit dat dit in de toekomst wel nodig zal zijn. Enexis stuurt in eerste instantie op behoud van een kredietwaardigheid (credit rating) waarbij deelneming van de Staat nog niet aan de orde is. Het moment dat de Staat gaat deelnemen zal onder meer afhankelijk zijn van het tempo waarin de noodzakelijke investeringen worden gerealiseerd, van de mogelijkheid dat bestaande of nieuwe (gemeentelijke) aandeelhouders aanvullend kapitaal kunnen verschaffen en van een mogelijke GRE uplift in de kredietwaardigheid van het bedrijf. De verwachting is dat daadwerkelijke deelname van de Staat in Enexis niet eerder dan in 2032 zal plaatsvinden.

Overigens zal een eventuele participatieovereenkomst pas tot stand komen na toestemming van de aandeelhouders via de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Het verlenen van goedkeuring als aandeelhouder aan ondertekening van de participatieovereenkomst zal eveneens voor wensen en bedenkingen aan Provinciale Staten worden voorgelegd.

In de Miljoenennota 2023 is door de Staat al een bedrag van € 500 miljoen gereserveerd voor het versterken van de kapitaalpositie van Stedin. Stedin heeft onlangs een toetredingsverzoek gedaan. Hierover vinden momenteel gesprekken plaats tussen de Staat en Stedin.

Alliander zit, vergelijkbaar met Enexis, op dit moment nog niet in de situatie op heel korte termijn kapitaalversterking van de Staat nodig te hebben.

- *Komen tot een gedragen Afsprakenkader, inclusief instemming van Enexis en de aandeelhouders*

Het akkoord van november 2022 over het beoogde Afsprakenkader is te zien als een akkoord tussen de onderhandelaars. Ondertekening zal plaatsvinden door de netwerkbedrijven en de Staat. Dit volgt pas als alle geëigende bestuurlijke en politieke processen – zowel binnen de vennootschap als binnen de aandeelhoudersgeledingen en binnen de Staat – met positief besluit zijn doorlopen.

Enexis zal, na instemming van zowel de Raad van Bestuur als de Raad van Commissarissen, het voorstel voor het Afsprakenkader agenderen tijdens de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 13 april 2023. Over het onderhandelingsakkoord bij het Afsprakenkader is een positief advies uitgebracht door de Aandeelhouderscommissie (zie bijlage 4). Dit advies kunnen aandeelhouders betrekken bij het maken van een afweging over hun stem in de Algemene Vergadering. Ondertekening van het Afsprakenkader door de Raad van Bestuur namens de vennootschap kan pas plaatsvinden na een positief besluit

Datum

24 januari 2023

Documentnummer

GS: 5207672

PS: 5212763

van de aandeelhouders in deze Algemene Vergadering. Ter ondersteuning van de besluitvormingsprocessen heeft de Aandeelhouderscommissie samen met Enexis aangeboden om in informatiesessies u als Provinciale Staten te informeren over de details van het Afsprakenkader. Naast Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant leggen ook Gedeputeerde Staten van de provincies Overijssel en Limburg het Afsprakenkader voor aan Provinciale Staten middels een Wensen en Bedenkingen procedure.

Datum

24 januari 2023

Documentnummer

GS: 5207672

PS: 5212763

- *Het voor een groot deel in het bedrijf houden van de boekwinst op de verkoop van Fudura draagt bij aan het versterken van het eigen vermogen van Enexis.*

Het in het bedrijf blijven houden van een groot deel van de boekwinst op de verkoop van Fudura leidt tot een belangrijke versterking van het eigen vermogen van Enexis. Deze versterking is noodzakelijk met het oog op de toekomstige investeringsopgaven en zal er tevens toe leiden dat deelneming van de Staat in Enexis later in de tijd noodzakelijk zal worden.

Argumenten

1.

1.1 Ondertekening van Afsprakenkader is een randvoorwaarde voor mogelijke toekomstige en noodzakelijke versterking van het eigen vermogen van Enexis door de Staat

De noodzaak tot versterking van het eigen vermogen van Enexis komt voort uit de voorspelde groeiende kapitaalbehoefte om te kunnen voorzien in de benodigde investeringen die Enexis de komende jaren zal doen in het elektriciteitsnet ten behoeve van de energietransitie. Door het verkoopresultaat van Fudura kan Enexis in de komende jaren in haar kapitaalbehoefte voorzien. In de jaren daarna zal er naar verwachting een moment komen dat de huidige aandeelhouders niet meer in de kapitaalbehoefte van Enexis kunnen voorzien. Uit de gesprekken met de Staat en netbeheerders is gebleken dat het, wanneer nodig, toetreden van de Staat als aandeelhouder de enige geschikte optie is om op lange termijn te kunnen voorzien in de groeiende kapitaalbehoefte van de netwerkbedrijven. Door het overeengekomen Afsprakenkader is voor alle partijen aan de voorkant duidelijk onder welke voorwaarden een participatie van de Staat in de toekomst mogelijk is.

Door afspraken te maken over de voorwaarden waaronder de Staat zal participeren in de verschillende netbeheerders, is het mogelijk rekening te houden met zowel de korte termijn kapitaalbehoefte van Stedin als de langere termijn waarop Alliander en Enexis een tekort in eigen vermogen voorzien. Het was de wens van de Staat om één afsprakenkader op te stellen voor alle drie de netwerkbedrijven. In het Afsprakenkader is vastgelegd welke randvoorwaarden de Staat stelt bij het voorzien in de toekomstige kapitaalbehoefte van Enexis en de andere netwerkbedrijven.

1.2 Ondanks het versterken van de financiële positie van Enexis door het bedrijf zelf en de aandeelhouders is op termijn extra eigen vermogen nodig.

Enexis heeft de wettelijke en maatschappelijke verantwoordelijkheid voor een veilig, betaalbaar en betrouwbaar energienetwerk in haar verzorgingsgebied. Middels het Afsprakenkader wordt op de lange termijn voorzien in een stabiele financiële positie en de toekomstige kapitaalbehoefte van Enexis. Het is de publieke taak van de provincie om als aandeelhouder bij te dragen aan het versterken van de financiële positie van Enexis.

Instemming met het Afsprakenkader door de aandeelhouders past in het beleid van de provincie om bij te dragen aan versterking van de financiële positie van Enexis:

- Een gematigd dividendbeleid waardoor jaarlijks een aanmerkelijk deel van de winst in het bedrijf wordt gehouden, dat leidt tot groei van het eigen vermogen.
- De conversie van de converteerbare aandeelhouderslening van € 500 miljoen die in 2020 door de aandeelhouders is verstrekt. Nadat aan de voorwaarden van conversie is voldaan, wordt de lening omgezet in eigen vermogen.
- Een groot deel van de verkoopopbrengst van voormalige dochter Fudura wordt naar verwachting niet als superdividend uitgekeerd aan de aandeelhouders, maar wordt toegevoegd aan het eigen vermogen van het bedrijf. Besluitvorming hierover vindt plaats tijdens de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 13 april 2023.
- Starten van verkenningen om eventuele aandeelhouders (gemeenten die nog geen aandeelhouder zijn) te laten toetreden of aandeelhouders met een relatief klein belang uit te nodigen hun aandeel uit te breiden.

Deze maatregelen worden genomen naast de maatregelen die Enexis neemt om haar kosten te besparen en productiviteit te verhogen.

Enexis en de AHC verkennen voortdurend hoe de financiële positie van het bedrijf zich in verschillende scenario's zal ontwikkelen en welke opties kunnen worden ingezet om de solide positie te behouden en waar mogelijk te versterken.

1.3 De uitgangspunten zoals besproken door de Aandeelhouderscommissie komen voldoende terug in het Afsprakenkader

Bij de start van de onderhandelingen zijn door de AHC-voorwaarden genoemd waar een akkoord met de Staat aan zou moeten voldoen. Deze voorwaarden waren met name gericht op gelijkwaardigheid van aandeelhouders, flexibiliteit in moment van toetreding van de Staat, continuïteit in governance van het bedrijf en het vermijden van vetorecht van een minderheidsaandeelhouder bij het dividendbeleid.

Zowel vanuit het perspectief van Enexis als vanuit de AHC is er tevredenheid over het bereikte onderhandelingsresultaat. Het Afsprakenkader doet recht aan de uitgangspunten die door Enexis en de AHC eerder zijn besproken.

Datum

24 januari 2023

Documentnummer

GS: 5207672

PS: 5212763

1.4 Instemmen met het Afsprakenkader verandert op korte termijn niets aan de financiële positie van provincie Noord-Brabant als aandeelhouder.

Tot het moment dat Staat daadwerkelijk aandeelhouder in Enexis wordt, verandert er niets in de financiële positie van de provincie als aandeelhouder. De toetreding van de Staat als aandeelhouder zal zich de komende jaren naar verwachting niet voordoen. De eigen vermogenspositie van Enexis is solide en wordt versterkt door de hybride converteerbare aandeelhouderslening die de aandeelhouders in 2020 hebben verstrekt en door het bestaande dividendbeleid waarmee de helft van het jaarlijkse bedrijfsresultaat aan het eigen vermogen wordt toegevoegd. Daarmee heeft het Afsprakenkader geen effect op de huidige begroting en meerjarenraming van de provincie.

Datum

24 januari 2023

Documentnummer

GS: 5207672

PS: 5212763

1.5 Het Afsprakenkader geeft kans op een GRE uplift

De kredietwaardigheid van Enexis wordt continu beoordeeld door credit rating bureaus. Het niveau van kredietwaardigheid bepaalt de financieringskosten (de rente) die Enexis betaalt over aangetrokken leningen. Het Afsprakenkader biedt kans op een verbetering van de kredietwaardigheid doordat de Staat in de toekomst mogelijk gaat deelnemen. Dat wordt een GRE (Government Related Entity) uplift genoemd. Op korte termijn verlaagt een GRE uplift de financieringskosten van Enexis en verhoogt daarmee de winst waarvan een deel toekomt aan de aandeelhouders. Op lange termijn geeft een GRE uplift Enexis meer ruimte om investeringen vanuit leningen te financieren, met behoud van haar credit rating.

2.

2.1 Door een éénmalige dividenduitkering van € 100 miljoen blijft een groot deel van de boekwinst uit de verkoop van Fudura in het bedrijf Enexis.

De boekwinst bij de verkoop van Fudura bedraagt € 1,1 miljard. Door een éénmalige uitkering aan de aandeelhouders van € 100 miljoen blijft € 1 miljard in het bedrijf ter versterking van het eigen vermogen. Hierdoor vormen financiën de komende jaren geen enkele beperking van Enexis in aansluiten van vragers en aanbieders van elektriciteit. Er kunnen zich wel andere belemmeringen voordoen zoals personeelschaarste. Het feit dat financiën geen belemmering vormen is een belangrijk signaal naar de Brabantse samenleving gezien de grote zorgen over de capaciteit van het elektriciteitsnet die in de loop van 2022 zijn ontstaan en nog maar beperkt zijn opgelost.

2.2 Door een sterke positie van het eigen vermogen zal Enexis over een langere periode een goede kredietwaardigheid behouden.

Enexis stuurt op behoud van een credit rating (kredietwaardigheid) van A flat. Door een sterk eigen vermogen kan deze kredietwaardigheid langer in stand blijven, hetgeen leidt tot lagere rentekosten en daarmee een beter bedrijfsresultaat en daaraan gekoppeld een hogere dividenduitkering.

2.3 Door een goede kredietwaardigheid van Enexis zal conversie van de hybride converteerbare aandeelhouderslening later plaatsvinden.

In 2020 is door de aandeelhouders van Enexis een hybride converteerbare lening verstrekt van € 500 miljoen. De provincie Noord-Brabant neemt voor € 159,5 miljoen deel aan deze lening. Deze lening zal worden omgezet in aandelen indien de creditrating onder een vastgestelde drempel zal geraken. Door een sterke eigen vermogenspositie zal deze drempel later in de tijd worden gepasseerd. Tot dat tijdstip ontvangen de aandeelhouders een aantrekkelijke rente op deze lening.

Datum

24 januari 2023

Documentnummer

GS: 5207672

PS: 5212763

2.4 Met een uitkering van € 100 miljoen ontvangen de aandeelhouders een ruime compensatie op het verminderde dividend de komende jaren.

Door de verkoop van Fudura zal de winst van Enexis met ongeveer € 20 miljoen per jaar verminderen. Gelet op een dividenduitkering van 50% van de winst betekent dit een lager dividend van € 10 miljoen per jaar. Voor de provincie Noord-Brabant € 3,08 miljoen per jaar. Met een éénmalige uitkering van € 100 miljoen extra dividend, voor Noord-Brabant € 30,8 miljoen, is dit een ruime compensatie van het lagere dividend voor de komende jaren.

Kanttekeningen

1.

1.1 Door ondertekening van het Afsprakenkader krijgt de Staat, bij een instap als aandeelhouder, bijzondere rechten ten opzichte van de huidige regionale aandeelhouders.

In het Afsprakenkader zijn een beperkt aantal bijzondere rechten toegekend aan de Staat die intreden nadat een participatieovereenkomst in de toekomst wordt afgesloten. Deze bijzondere rechten hebben betrekking op beslissingen bij niet-gereguleerde investeringen boven € 100 miljoen; het financieringsplan indien dat afwijkt van de financiële uitgangspunten; de voordracht van het lid van de Raad van Commissarissen met een financieel profiel; en aanpassing van de statuten voor zover die afwijken van het Afsprakenkader. Deze rechten zijn proportioneel omdat de Staat zich in het Afsprakenkader bereid toont in laatste instantie, wanneer de huidige aandeelhouders niet meer in staat zijn aanvullend kapitaal te verschaffen, ten behoeve van de netwerkbedrijven voor dat benodigde kapitaal te zorgen.

De bijzondere rechten van de Staat doen geen afbreuk aan de fundamentele gelijkwaardigheid ten opzichte van de bestaande aandeelhouders, omdat de bestaande aandeelhouders ook een vetorecht krijgen bij de beslissingen over de genoemde niet gereguleerde investeringen. Daarnaast worden de financiële uitgangspunten met instemming van de aandeelhouders vastgelegd in de participatieovereenkomst en kunnen deze slechts met hun goedkeuring worden gewijzigd. De huidige aandeelhouders behouden hun rechten bij het benoemen van de leden van de RvC en ook hun rechten bij eventuele wijziging van de statuten. Daarmee is het risico dat de Staat een onevenredig bevoorrechte positie verkrijgt voldoende gemitigeerd.

1.2. Het Afsprakenkader heeft een lange looptijd.

Het Afsprakenkader heeft een lange looptijd waarbij de daadwerkelijke participatie mogelijk pas plaats vindt na meerdere bestuursperiodes. In het Afsprakenkader is vastgelegd dat in het najaar van 2028 een evaluatie van het Afsprakenkader wordt uitgevoerd. De werking van het Afsprakenkader kan dan beoordeeld worden, omdat voor het netwerkbedrijf Stedin naar verwachting dan een kapitaalstorting door de Staat is uitgevoerd.

Datum

24 januari 2023

Documentnummer

GS: 5207672

PS: 5212763

1.3. Participatie van de Staat vindt plaats indien de credit rating van Enexis onder A minus dreigt te komen.

Kredietwaardigheid van de bedrijven wordt beoordeeld door kredietbeoordelingsbureaus en aangeduid met een bepaalde codering. Het financieel beleid van Enexis is gericht op het behoud van de A flat beoordeling. De Staat zal echter pas toetreden als aandeelhouder wanneer de kredietbeoordeling lager dan de A minus beoordeling dreigt te worden. Doordat de Staat de drempel voor toetreding op het niveau van A minus legt, komt het moment dat de Staat deel gaat nemen nog verder weg in de tijd te liggen.

1.4. GRE uplift is niet gegarandeerd

Een verbetering van de beoordeling van de kredietwaardigheid door het Afsprakenkader (GRE uplift) is niet gegarandeerd. Realisatie van de GRE uplift kan pas plaatsvinden na sluiten van de participatieovereenkomst met Stedin en beoordeling van het Afsprakenkader door de kredietbeoordelingsbureaus S&P en Moody's. De eerste gesprekken hierover vinden binnenkort plaats. De financieel adviseurs van de netwerkbedrijven schatten de kans van verkrijgen van GRE uplift positief in.

1.5. De Staat zal pas deelnemen in het eigen vermogen van Enexis nadat duidelijk is dat bestaande en eventueel nieuwe gemeentelijke aandeelhouders niet meer kunnen voorzien in aanvullend eigen vermogen.

De Staat verwacht dat bestaande en eventueel nieuwe aandeelhouders in eerste instantie zullen zorgen voor benodigd extra eigen vermogen. Pas nadat deze mogelijkheden zijn uitgeput zal de Staat toetreden. Slechts een klein aantal Brabantse gemeenten is aandeelhouder van Enexis. Om te kunnen voorzien in het op termijn benodigd extra eigen vermogen, zal in de komende periode de provincie Noord-Brabant samen met de andere Brabantse aandeelhouders en Enexis onderzoeken in hoeverre de provincie en de Brabantse gemeenten hiervoor kunnen gaan zorgen.

Financiën

Het sluiten van het Afsprakenkader heeft geen directe financiële gevolgen voor de provincie als aandeelhouder. Deze ontstaan pas:

- Als er een participatieovereenkomst met de Staat wordt gesloten om als aandeelhouder toe te treden bij Enexis. In dat geval zullen er afspraken worden gemaakt over het (tijdelijke) dividendbeleid. Daarnaast zal het aandelenbelang van de provincie naar verwachting verwateren door

toetreden van de Staat, waardoor zij een kleiner deel van het uit te keren dividend ontvangt.

- Mocht het sluiten van het Afsprakenkader, alsmede de kapitaalstorting bij Stedin, voor de gehele sector leiden tot een verbetering van de credit rating (GRE uplift), dan zal dit een positief effect hebben op de winstgevendheid van Enexis. Dat kan positief uitwerken in de kapitaalbehoefte en/of dividenduitkering.

Datum

24 januari 2023

Documentnummer

GS: 5207672

PS: 5212763

Tegelijkertijd met de onderhandelingen over het Afsprakenkader heeft de AHC gewerkt aan een voorstel over een eenmalige uitkering aan de aandeelhouders uit de verkoopopbrengst van dochterbedrijf Fudura.

Het voorstel van Enexis is een eenmalige uitkering aan de aandeelhouders van € 100 miljoen uit de boekwinst van de verkoop van Fudura. Gedeputeerde Staten hebben het voornemen om in te stemmen met dit voorstel. Voor de provincie Noord-Brabant betekent dat een eenmalige extra dividenduitkering in 2023 van € 30,8 miljoen. Ook dit voorstel wordt voorgelegd aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders in april 2023. Verder is het voorstel van Enexis om het huidige dividendbeleid (50% uitkering van de winst uit reguliere bedrijfsvoering) voorlopig te continueren.

Klimaat

De regionale netwerkbedrijven in Nederland, waaronder Enexis, spelen een essentiële rol in de energietransitie en daarmee ook in het bereiken van de klimaatdoelen. De netwerkbedrijven hebben de taak het elektriciteitsnetwerk in korte tijd uit te breiden en te versterken. Voor de omvangrijke investeringen die daarvoor nodig zijn, heeft Enexis op termijn aanvullend eigen vermogen nodig. Ondertekening van het voorliggende Afsprakenkader met de Staat is een belangrijke stap om de noodzakelijke vermogenspositie van Enexis te verbeteren.

In een parallel spoor wordt door de netwerkbedrijven en haar aandeelhouders gewerkt aan andere randvoorwaarden voor het realiseren van de ambities van de energietransitie. Onderdelen hiervan zijn lobby voor het waar nodig aanpassen van de wet- en regelgeving, ACM-regulering en de beschikbaarheid van voldoende technisch personeel.

Europese en internationale zaken

De Staat legt het Afsprakenkader voor aan de Europese Commissie om te toetsen op Europese staatssteunregels.

Planning

- Het voorgenomen besluit van Gedeputeerde Staten wordt definitief genomen nadat Provinciale Staten al dan niet wensen en bedenkingen hebben geformuleerd.
- In de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van Enexis op 13 april 2023 zullen de aandeelhouders hun stem uitbrengen over het voorstel om het Afsprakenkader met de Staat te ondertekenen.
- Evaluatie van het Afsprakenkader vindt plaats in 2028.
- Mocht in de toekomst de Staat daadwerkelijk toetreden als aandeelhouder van Enexis, dan zal dat in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders worden voorgelegd. Ook dan zal een voorgenomen besluit van Gedeputeerde Staten voor wensen en bedenkingen worden voorgelegd aan Provinciale Staten.
- In de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 13 april 2023 zal ook het voorstel besproken worden over een éénmalige dividenduitkering van € 100 miljoen uit de boekwinst bij de verkoop van Fudura en continuering van het dividendbeleid.

Datum

24 januari 2023

Documentnummer

GS: 5207672

PS: 5212763

Bijlagen

1. Brief aan aandeelhouders Enexis met reactie Enexis en AHC bij Kamerbrief en Afsprakenkader
2. Kamerbrief Afsprakenkader RNB's
3. Afsprakenkader kapitaalbehoefte RNB's
4. Advies AHC inzake Afsprakenkader
5. Advies AHC inzake éénmalige uitkering Fudura

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

mr. I.R. Adema

drs. P.J. Buijtels

Programmamanager: mevrouw L. van der Kruk, (06) 11 14 95 11,
lvdkruk@brabant.nl.

Opdrachtnemer: mevrouw H.H. Driessen, (06) 55 68 68 94,
hdriessen@brabant.nl.